

WŁOCŁAWO KURJAWSKIE

Biblioteka Wojskowa
D. O. K. VIII
TORUN

Przebieg
na miejscu 1 zł. 80
gr., na prowincji 1
z odnośnikiem do
domu 2 zł. 50 gr.
Ogłoszenia
za wiersz milime-
trowy na pierwszej
stronie 10 groszy
polskich, na dru-
giej i trzeciej — 8
gr., na czwartej —
5 gr. Ogłoszenia
drobne po 3 grosze
za wyraz. Tłustym
drukem — podwój-
nie. Najm. ogł. —
32 gr. Dla zagranic-
y ceny o 100 proc.
wyższe. Układ ogło-
szeń czterolubowy.
Ceny ogłoszeń, po-
dane w złotych pol-
skich, obliczane be-
da podług kursu
złotego franka
ustalonego przez
Ministra Skarbu.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.

Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarium uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 3-EJ. DO 4-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783

DOM ROLNICZY H. Mühsam, Sp. Akc.

WE WŁOCŁAWKU

POLECA:

ŻNIWIARKI I KOSIARKI

oryginalne Deeringa

GRABIE KONNE

po cenach konkurencyjnych i na dogodnych warunkach płatności.

Skarżyć się na los, jest to prawie zawsze skarżyć się na ubóstwo własnej duszy. Maeterlinck.

Kasy Chorych.

Pierwsze w Europie Kasy Chorych zostały wprowadzone w Niemczech na mocy ustawy, przyjętej przez parlament niemiecki w r. 1883, przy wybitnym udziale Chrześcijańskiej Demokracji, pod kierownictwem pos. Ch. D. księdza Hitzego. Za przykładem Niemiec powstały w innych państwach. U nas zostały wprowadzone na mocy ustawy przez Sejm uchwalonej w dn. 19 maja 1920 r., w okresie największego u nas roznamienia partyjnego, kiedy socjaliści i żydzi, jako jedyni obrońcy pracującego ludu polskiego, dążyli za wszelką cenę do zdobycia panowania nad Polską, kiedy przez rozpalenie w narodzie polskim płomienną nienawiści klasowej i rozbicie jego jednolitości, jako głównej podstawy samodzielności państwa, z szatańską pomysłowością rwali moralne więzania organicznej spójności narodu, który przez rozkawałkowanie na klasy chcieli uczynić bardziej sobie uległym.

Wówczas, obok innych środków, jakie do osiągnięcia tego celu stosowali, postanowili także i z Kas Chorych uczynić silną placówkę partyjną, jako czynnik swej propagandy.

Aby cel ten osiągnąć, postanowili zmonopolizować prawo realizacji idei Kas Chorych nie tylko przez całkowite odebranie społeczeństwu prawa do organizowania nowych Kas Chorych, ale przez żądanie likwidacji tych organizacji, które pod rozmaitymi nazwami już od powstania ustawy od dnia 19-go maja 1920 r. istniały i okazywały podczas choroby czynną pomoc i opiekę szerokim masom pracujących.

I kiedy w Niemczech, niemiecka ustawa o Kasach Chorych, opracowana przy wybitnym udziale Ch. D. i przyjęta przez parlament w r. 1883, nie tylko zachowała istniejące kasy — jako kasy cechowe, górnicze, samopomocy i t. p. powstałe już przed 1883 r., ale zalecała społeczeństwu nadal ich tworzenie, — u nas socjaliści i żydzi zdecydowali zlikwidować organizację samopomocy już istniejącą, odebrać społeczeństwu prawo tworzenia nowych, aby całą akcję

skoncentrować w rękach państwa, upaństwić, aby z jednej strony, zrobić pierwszy krok w kierunku ogólnego upaństwienia i pchnąć Polskę na tory socjalizacji, a z drugiej przez oddanie państwu wyłącznego prawa organizowania Kas Chorych na terenie państwa, — stworzyć silną organizację w celu wykorzystania jej do szerzenia propagandy partyjnej.

I kiedy w Niemczech, obok Kas Chorych, które wydawały świadczenie ubezpieczonym, poczynając od trzeciego dnia choroby, stworzono i takie, które wydawały świadczenia już od pierwszego dnia i nie tylko ubezpieczonym, ale i ich rodzinom, u nas przyznano bez żadnej racji, wydawanie świadczeń dopiero od trzeciego dnia choroby. Jeżeli pierwsze dwa — trzy dni potrzebne na stwierdzenie choroby, to w imię czego, chory, po stwierdzeniu jego choroby, nie otrzymuje świadczeń i za te pierwsze dni choroby — wiedzą tylko nasi socjaliści, — jako winni tej niedorzeczności.

A kiedy w Niemczech według nowej ustawy niemieckiej przyjętej w r. 1910 ubezpieczonemu pozostawiono prawo wolnego wyboru lekarza, aby lekarz nie czynił urzędni-kiem i zainteresować go w ilości swych pacjentów, a pacjentowi dać możliwość korzystania z pomocy tego lekarza, do którego chory ma zaufanie, — u nas i pod tym względem upośledzono ubezpieczonych. Wysoce charakterystyczne i godne podkreślenia, że socjaliści nasi i niemieccy w sprawie wolnego wyboru lekarza zajmowali, choć w różnych momentach czasu, zupełnie jednakowe stanowisko — i tu, w Sejmie naszym w r. 1920 i tam, w parlamencie niemieckim w r. 1910, byli przeciwni wolnemu wyborowi lekarza. Wówczas to już wytknięto, że socjalistom chodzi o wypieranie tych lekarzy, którzy są zwolennikami ich partii. Argument socjalistów, że są przeciwni wolnemu wyborowi lekarza ze względów oszczędnościowych, odparto wskazaniem na przykład Wirtembergii, gdzie

już dawniej istniał wolny wybór lekarzy, a jednak kasy bynajmniej nie były przeciążone kosztami pomocy lekarskiej.

W Niemczech zwyciężyła logika i dobrze zrozumiany interes robotników, u nas zwyciężył interes partii która miała, dzięki poparciu czynników obcych, przewagę w danym momencie.

To było przyczyną głównych zasadniczych wad naszej ustawy z dn. 19 maja 1920 r.

Skutki tej wadliwości odczuwa obecnie kraj cały, szczególnie dotkliwie odczuwają liczne zastępy ubezpieczonych pracowników. Zamknięto i zlikwidowano już istniejące i w wielu miejscach owocnie i sprawnie czyniące zadość potrzebom ubezpieczonych organizacje samopomocy społecznej, odebrano społeczeństwu prawo inicjatywy i stworzono aparat nawskroś biurokratyczny, o charakterze wybitnie partyjnym ku ogólnemu niezadowoleniu. Gdyby wiarą użyteczności obecnych Kas Chorych miał być stopień zadowolenia ubezpieczonych — trzeba by o tej ich użyteczności zwątpić całkowicie i beznadziejnie, — niema bowiem obecnie w Polsce całej instytucji, która by ściągała na siebie tyle niechęci całego społeczeństwa.

Fr. Zieliński.

Sejm, Senat i Rząd.

Z Rady Ministrów.

WARSZAWA, 21.5. (Pat). Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 21 maja br. powzięła następujące uchwały: 1) Projekt ustawy o przyznaniu darów z łaski, 2) projekt ustawy o rozciągnięciu mocy obowiązującej ustawy z dnia 14 maja 1923 r. w sprawie państwowego podatku przemysłowego na g. śląską część woj. śląskiego, 3) wydzierżawienie pałacu Staszica tew. naukowemu warszawskiemu na okres 36 lat z prawem poddzierżawienia.

WARSZAWA, 21.5. (Pat). Rada Min. na posiedzeniu w dniu 21 maja br. powzięła uchwałę w sprawie projektu ustawy o przyznaniu darów z łaski. Osoby, które położyły szczególne zasługi dla państwa, mogą otrzymywać z funduszy państwa i razową lub stałą zapomogę. Akt przyznania następuje w drodze zarządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej przez uchwałę rady min. powziętej za zgodą odpowiedniego ministra i zgodą min. skarbu.

Opunktualne rozpoczynanie pracy w urzędach i uprzejme traktowanie interesantów.

Premjer Grabski wystosował okólnik do wszystkich ministerstw, w którym zwraca uwagę na konieczność punktualnego rozpoczynania zajęć służbowych ze strony podwładnych funkcjonariuszów państwowych, a dalej na konieczność załatwiania w szybkim tempie interesantów w godzinach na to przeznaczonych z wyłączeniem załatwiania w tychże godzinach jakichkolwiek innych spraw chociaż jeden interesant czeka swej kolei.

Przeznaczeni do załatwiania interesantów urzędniczy, nie powinni wychodzić pod żadnym pozorem, bez pozostawienia kompetentnego zastę-
cy. Niedopuszczalnym jest również przerywanie czynności picem herbaty, potoczną rozmową z towarzyszami pracy i innymi sprawami nie mającymi żadnego związku z załatwianiem oczekujących interesantów.

Zarząd Źródła siarczano-wapiennego „Wieniec”

sp. z ogr. odpow.

prosi W. Panów Udziałowców o wpłacanie jak najszybciej do Banku Kurjawskiego, lub P. K. O. Nr. 60179, na rachunek Źródła „Wieniec”

25 (dwadzieścia pięć) złotych

Uchwała jest wynikiem potrzeby nowej inwestycji i dzierżawy nowego terenu.

SPRZEDAWCZYKI.

P. Zenon Postolski właściciel sklepu kolonialnego przy ul. 3-go Maja Nr. 19 i p. Bohusz geometra sprzedali nabytą od p. Lewińskiego posesję żydowi Ehrenreichowi. Społeczeństwo polskie powinno zachować ich w trwałej pamięci.

Dzisiejszy numer zawiera:

FR. ZIELIŃSKI: Kasy Chorych. — Sejm, Senat i Rząd. — Niemcy złamali 21 artykułów traktatu wersalskiego. — Najwyższe banknoty polskie opiewają na 500 złotych. — W odcinku: EUGENJA ŻÓFJA WRZESNIENSKA: Gałązka bzu. — Z listów do Redakcji. — Kronina miejscowa i z okolic. — Depesze. — Różne. — Ze świata. — Ogłoszenia drobne.

Inny okólnik jednocześnie zwraca uwagę na to, że urzędnicy obowiązani są traktować zgłaszającą się publiczność z jak najdalej posuniętą uprzejmością, wykluczającą słuszenie, niejednokrotne utyskiwania jej na sposób załatwiania interesantów.

Kredyty na pokrycie szkód, wyrządzonych przez powódź.
Min. robót publ. zajmuje się obecnie sprawą usunięcia szkód, jakie wyrządziła wiosenna powódź. W tym celu Ministerstwo zwróciło się do rządu o dodatkowe kredyty w wysokości 3.900.000 zł. na powyższy cel.

Podróż inspekc. min. reform rolnych.
Min. reform rolnych p. Ludkiewicz wyjechał dn. 1 bm. w 2 dniową podróż inspekcyjną do Okr. Urzędu Ziemi w Wilnie. W podróży towarzyszy mu dyrektor dep. administr. Tur, oraz naczelnik wydziału parcelacyjno-osadniczego Czalbowski.

TELEGRAMY.

Zaprzeczenie delegacji sowieckiej.

BERLIN 24-go maja, (Rps.) Tutejsza delegacja sowiecka, mocno skompromitowana aresztowaniem Bozenhardta i rewelacjami urzędowymi władz niemieckich, podała do pism obszerne zaprzeczenie, usiłując dowiedzieć, że przedstawicielstwo handlowe sowieckie nie zajmowało się żad-

W dniu 23 maja 1924 roku rozstała się
z tym światem ukochana nasza siostra

ś.†P.

Henryka Rychterówna.

O tym strasznym ciosie zawiadamiają
krewnych, kolegów i przyjaciół stroskani

Bracia, Bratowe i Rodzina.

ś.†P.

Henryka Rychterówna

URZĘDNICZKA CUKROWNI „CHOCEN”

zmarła w dniu 23 maja r. b.

Pogrzeb odbył się w Choceniu dnia 24 maja r. b.
t. j. w sobotę.

O tym smutnym obrzędzie zawiadamiają przy-
jaciół i znajomych zmarłej

Koleżanki i Koledzy.

na działalnością agitacyjną i że Bo-
zenhardt, jako działacz komunistycz-
ny, występował zupełnie „prywatnie”
i bez wszelkich pełnomocnictw ze
strony delegacji sowieckiej.

Polacy na urzędach sowieckich.

KIJÓW, 24-go maja. (Russpress)
Jak oblicza prasa charkowska, polacy
stanowią około 10 proc. ogólnej
liczby funkcjonariuszy instytucji pań-
stwowych na Ukrainie sowieckiej.
Mniej więcej taki sam procent stano-
wią polacy wśród oficerów ukraiń-
skiej armii czerwonej. Na Białoru-
si sowieckiej procent polaków w
instytucjach sowieckich i w armii
czerwonej jest znacznie większy, się-
gając w Mińsku 50 proc. ogólnej
liczby urzędników sowieckich w tym
mieście. Należy jednakże zaznaczyć,
że statystyka ta nie może być uwa-
żana za ścisłą, gdyż uważa ona za
polaków wszystkie osoby, podające
się za polaków i pochodzące z Pol-
ski. Wśród tych osób jest zaś znacz-
ny procent żydów.

Demonstracje antypol- skie.

MOSKWA 24-go maja. (Russpress.)
Jak komunikuje prasa sowiecka, sek-
cja polska centr. kom. rosyjskiej par-
tii komunistycznej w porozumieniu z
polską sekcją kom. wyk. III. między-
narodówki przygotowują na dzień 25
maja szereg demonstracji przeciw-
polskich w rozmaitych miastach Rosji
sowieckiej. Inicjatywa ma wyjść od
komunistów polskich i mają oni kie-
rować temi demonstracjami, skierowa-
nymi przeciwko polityce wewnętrznej
rządu polskiego.

EUGENJA ZOFJA WRZEŚNIENSKA.

Gałązka bzu.

(obrazek alegoryczny)

Miesiąc poezji, muzyki i śpiewu
upływał w dniach melancholijnych,
pochmurnych. Słonyzsko jasne błys-
nie swem obliczem i chowa je zaraz
kędys za obłoki.

I z utęsknieniem wyczekują ludzie
miłego gościa, co tyle radości i ży-
cia rozsiewa w dobroci swej.

Aż oto zapadły się gdzieś chmury,
gnane wichrem bez opamiętania, roz-
błysły niebiosami i z niezmiernych
przestrzeni sypią się skry złote, pro-
mieniste, kładą na ziemię, dotykając
każdej gałązki drzew, każdej główki
kędys ukrytej trawki, każdej istoty
żywej, budzą ze snu księżniczkę
piękną, co się wiosną zowie.

I rozhułał się wietrzyk swawolny
niosąc wszędy radosną wieść, wieść
z martwych wstania...

Ziemia drgnęła, odetchnęła, zła-
pała w swe płuca życia, poruszyła
się, jak w pierwsze dni poczynania,
gdy ponad gwiazdami, ponad woda-
mi, wśród ciemności nieogarnionych
Stwórca Pan słowami: „Stań się” po-
wolał ją do życia.

Ożyła ziemia.

A wówczas, jakby na powitanie,

Niemcy złamali 21 artykułów traktatu wersalskiego!

Przygotowują się energicznie do wojny odwetowej.

LONDYN, 24.5. (Pat.) »Daily Mail«
stwierdza, że Niemcy pogwałcili 21
artykułów traktatu wersalskiego, do-
tyczających rozbrojenia. Dokonywują
one mianowicie rekonstrukcji sztabu
generalnego, przygotowują organizację
wojskową. Minister spraw wewnętrz-
nych Rzeszy tworzy nowe departa-

menty, powierzając władze w nich
dawnym oficerom sztabu generalnego.
Tajny system rekrutacji i mobilizacji
wprowadzony został w całym kraju
celem utrzymania kontraktu między
reichswehrą i rezerwą policji wojsko-
wej.

Najwyższe banknoty polskie opie- wają na 500 złotych.

Banknotów po 100 i 500 zł. nie wydano.

WARSZAWA, (Pat.) Bank Pol-
ski zawiadamia, że puścił w obieg
banknoty wartości od 5 do 500 zło-
tych, a więc najwyższe odcinki ban-
knotów złotych, znajdujących się

w obiegu opiekują na 500 zł., żąd-
nych natomiast banknotów o wyższej
wartości, jak np. 1000 i 5000 złotych
w obieg nie puszczono.

Znów Monicz

MIŃSK, 24-go maja. (Rps.) Wła-
dze sowieckie otrzymały wiadomość,
że oddział partyzancki Monicza roz-
pędził szereg gminnych komitetów
wykonawczych w powiecie ihu-
meńskim.

Ogłaszajcie się w Słowie Kujawskim.

Ze świata.

Życie bez snu.

Dwaj lekarze: dr. Dawid Harris
z Londynu i dr. Crile z Nowego Jor-
ku dowodzą, że godziny, które spe-
dzamy na spaniu, są godzinami straconymi,
należy więc szukać sposobów
podtrzymywania sił organizmu ludz-
kiego w stanie ciągłej świeżości bez
potrzeby wylegiwania się w łóżku od
6 do 8 godzin dziennie.

Jak donosi londyński »Sunday

przyfrunęły skowronki, co bez wy-
tchnienia wydzwanają hymny poch-
walne, wiecznie piękne, nierównane
w swej prostocie i rozradowaniu.

Wraz z niemi jaskółczychy zreczne,
gwarne, szczebiotliwe, co zataczają
koła lub mkną strzałą w niezmiernych
przestworzach, jak okiem się-
gnąć, wypogodzonych, w blaskach
słonecznych tonących.

A dalej pokraczne bociany, wy-
chudzone, wymizerowane, ledwie
człapiące na długich nogach po łą-
kach zawodnionych.

Wiosna szła. W ogromnych za-
pasach z martwością zwyciężała, bu-
dziła, niosła blaski żarem płonące,
brała wszystko na ziemi w swe po-
tężne ramiona, tulila słabe, niesamo-
wite, ocierała łzy, wiosna szła mo-
carna, radością życia rozspiewana,
cudna z jasnym obliczem.

Ogolocone przez jesień i zimę
drzewa okryły się cudną szatą li-
cia i okwiatu.

Jakby siłą niewidzialną a potężną
wyrzucone, wyszły z pod ziemi trawy
bujne, z których zaczęły wyglądać
przeróżnych nazw kwiatki, zrazu
nieśmiało, potem odważnie, zwar-
tym szeregiem i pokryły całą zie-
mię, czyniąc z niej jeden przepyszny,
deseniami cudnie dzierzgany, kobie-
rzec barwny a nierównany.

I oto w oczach ludzkich dział
się cud nad cudy. Martwe łąki i ro-

wy zakwitły kaczyńcami, na starych
cmentarzyskach wyrosły fijołki skromne,
saskanki po lasach, a w ogrodach
bzy.

Ogrom życia i wesela, co wokół
nęcił oko, udzielił się słowikom, bo
grało im w gardziolkach najcudniej-
szą harmonią natchnienia, najrze-
wniejszą pieśnią miłości, najjękliw-
szą modlitwą dzwonka o wieczornej
porze.

A, kiedy księżyc rozpraszał cie-
nie i tumany nocy majowej, kładąc
swe blaski na okiściach rozkwitłych
jabłoni, co w białej szacie stały,
by te mniszki-dziwice na modlit-
wie, wokół robiła się cisza za-
kłęta, że słycać było jeno, gdy
słowiki przestawały śpiewać, opada-
jące listki kwiatu jabłoni, co na
kształt płatków śniegu leciały na
ziemię.

Słowiki śpiewały a świat się po-
czyniał, rozkwitał.

Rozkwitała jego cząstka skromna
woniająca, barwna — krzak bzu.

A nań gałązka cudna jedna była.
Chodował ją biedny ogrodniczek
dla siebie jedynie, bo lubił te kwiaty
niezmiernie.

Naprzód pączyny malusieńkie roz-
rastały, nabierały okazałości.

Ogrodniczek zaglądał doń często,
nosił wodę, zraszał, ochładzał w dni
upalne, dotykał z drżeniem, by nie
zaskodzić cudnej okiści bzu, wpa-

MYSŁI.

Wybrał J. K.

Poezja być powinna jak kamień
drogi, który mając wartość swoją
wewnętrzzną przez polar i sztukę na-
biera jej jeszcze i dla oka powabniej-
szym się staje.

Kazimierz Brodziński.

O klasycyzm i romantycyzm.

Express« lekarze ci wynaleźli już na-
wet taki sposób w stosowaniu elek-
tryczności. Wiedza lekarska stwier-
dziła, że uczucie znużenia wywoły-
wane jest przez reakcję chemiczną
w komórkach mózgu, która pozbawia
ich żywotności i zmusza do zaprze-
stania pracy. Otóż, zdaniem doktorów
Harrisa i Crila, reakcja ta jest
natury elektro-chemicznej, lekarze
więc ci pracują nad aparatem elek-
trycznym, za którego pomocą będzie
można naładowywać świeżymi siłami
komórki mózgowie, tak, jak ładuje się
akumulator.

Operacja ta, trwająca kilka minut,
wystarczy, jak się spodziewają, do zu-
pełnego usunięcia potrzeby snu i ży-
cie ludzkie byłoby prawie zdwojone(?)

RTO chce wiedzieć co się w świecie dzieje.

TEŃ czyta i prenumeruje

„PRZEGLĄD ŚWIATOWY”

największe czasopismo ilustrowane.
w Polsce.

Do nabycia wszędzie - gdzie niema żądać.

Prenumerata kwartalna 12.000.000 mkp

Wszelkie korespondencje i pre-

numeratę wysyłać pod:

Skrzynka poczt. 155, Warszawa.

trywał się, czy które z pączyn otwarły
oczęta, a gdy zdawało się już — ca-
lował, pieścił milcnie i wołał: O wy
moje najdroższe, wy pieśni moje,
tęsknota moja!

I tak codziennie.

Bywało i w nocy czuwał przy
krzaku bzu, aby ochronić w razie
potrzeby od napaści — aż nad ranem
zmęczony zasypiał, aby obudzić się
ze wschodem słońca.

Aż oto gałązka bzu zakwitła.

A taką sukienkę piękną przybrała
że, gdy ją ujrzał biedny ogrodniczek,
na pewien moment zaniemówił od
radości i wesela.

A potem co sił skoczył i oblapał
gałązkę czule, całując i nie mogąc
nacieszyć rozradowanej duszy.

Co to było wesela!

Ogrodniczek śpiewał, śmiał się we-
solo pytając gałązkę, czy nie pragnie
jakieś przysługi, czy nie męczy żarem
ziewające słońce a może muchy, wró-
ble natrętne przykrość sprawiają —
takich i tym podobnych pytań było
bez końca.

Rzecz prosta tego dnia i na-
stępnych było czuwanie, ciągle prze-
bywanie i stróżowanie przy krzaku
bzu.

Naraz gospodarz zawołał ogo-
dniczka i rzekł mu:

d. c. n.

KINO „POLONJA”

Sobota 24, niedziela 25 i poniedziałek 26 maja b. r.

Wielki program z **RUDOLFEM VALENTINO** w roli głównej z partnerkami: **GLORJA SWANSON** i **BELTY COMPSON** w prześliznym dramacie

WIERNA ŻONA CZYLI ZŁODZIEJ MIŁOŚCI

Początek seansów w sobotę i niedzielę o godz. 4, 6, 8 i 10 wiecz., w poniedziałek o godzinie 7½ i 9½ wieczorem.

UWAGA! Na pierwsze seansy w sobotę i niedzielę ceny o połowę niższe!

Co niesie dzień?

MAJ
25
NIEDZIELA

Dziś: Urbana, Grzegorz III Jan m.
Jutro: Filip Ner. w. Eleutery pp. m.
Wschód słońca o g. 3.53
Zachód o g. 8.01
Wsch. księżycy o g. 12.56
Zachód o g. 11.2

Spostrzeżenia Stacji Meteorologicznej we Włocławku.

Maj	Godzina	ciśnienie powietrza w m/700+	temperatura w stopniach Celsjusza	zachmurzenie nie ulega 0-10	Kierunek i szybkość wiatru w mtr/sek.
22	21	60,6	14,9	3	C — 0
23	7	58,8	15,9	3	NW — 2
23	13	56,0	23,9	0	SE — 1

W dniu 22 maja najwyższa temperatura wynosiła — 21,5 najniższa — 7,8.

Czytelnia katolicka (vis-a-vis katedry) otwarta we wtorki i piątki od godz. 1—4-ej po południu.

Tow. Kraj. Oddz. Kujaw. Muzeum otwarte tylko w niedzielę od godz. 12—13 i pół.

Z giełdy d. 24 5:

Dolar	5,16
Funt angielski	22,36
Frank szwajcarski (100)	91,21
Frank francuski (100)	28,06
Frank belgijski (100)	23,88
Liry włoskie (100)	22,77
Korony czeskie (100)	15,23
Korony austriackie (100.000)	7,28
4% poz. premj. 0,43, 8% poz. złota 7,50 6% poz. seria II A. 0,65, 6% pożycz. dol. 2,95 4½% listy zastawne Tow. Kredytowego Ziemińskiego — 5% listy miejskie — 4½% listy miejskie — wart. 1 gr. czyst. zlot. 3 zł. 43,89 gr.	

S. p. Ks. Leon Michalski, Prałat Katedry Włocławskiej, zmarł w nocy z 23 na 24 b. miesiąca. Nieboszczyk pełnił lat ubiegłych obowiązki proboszcza różnych parafii, ostatnio Nieszawy. Od lat dwudziestu przeżywał we Włocławku, pełniąc do samego końca obowiązki kapitulne i przy Katedrze, w której często celebrował. Zmarł po krótkiej parodniowej słabości, w sędziwym wieku, w osiemdziesiątym roku życia, a 55-ym Kapłaństwa. Ekspozycja zwłok z mieszkania Zmarłego w gmachu Kolegium do Katedry odbędzie się w niedzielę o g. 6 popołudniu, pogrzeb nazajutrz o 10 rano.

Zmiany w diecezji. Ks. Franciszek Pluta wik. z Mierzyc — mianowany wikariuszem w Dzierżkowicach.

Z Rady Miejskiej. W poniedziałek o g. 8 wiecz. odbędzie się budżetowe posiedzenie Rady Miejskiej.

Kino Polonja „Wierna żona” czyli Złodziej miłości. Od soboty d. 24 bm. przez 3 dni demonstrowany jest prześlizny dramat pod wyżej wskazanym tytułem w roli głównej występuje Rudolf Valentino. W obrazie tym jest nadzwyczajna wystawa, precudne Krajobrazy Szkocij, Alp, Egiptu, Sachary i następnie przenosi się widz do Londynu i Paryża.

Odczyt o Harcerstwie. We środę dn. 28 b. m. o godz. 6 wiecz. pierwsza skautka, druha Olga Małkowska, wygłosi w sali teatru „Polonja” odczyt „O Harcerstwie i Skautingu żeńskim”. Ceny biletów — dla starszych mk. 2.000.000. dla młodzieży 500.000, nabywać można wcześniej

u młodzieży szkół srednich i przed odczytem w kasie teatru.

Dochód na Harcerstwo Włocławskie.

Koncert. Dnia 27 maja r. b. odbędzie się w sali kino-teatru „Nowości” koncert profesorów: Waclawa Różyc-Kuczewskiego (fortepian) i A. Bielousowa (skrzypce) laureatów konserwatorium wiedeńskiego. Profesor Różyc-Kuczewski studjował muzykę u słynnego kompozytora i pianisty S. Rachmaninowa już po zaszczytnem ukończeniu konserwatorium. Profesor A. Bielousow po otrzymaniu stopnia profesorskiego i złotych medali w Wiedniu i Moskwie w r. 1901 koncertował z dużym powodzeniem zagranicą, obecnie zaś zbiera laury w Warszawie jako wirtuoz solista i I skrzypek Filharmonji w której od dwóch lat dał się zaszczytnie poznać. Mamy nadzieję że publiczność Włocławka tłumnie się zbierze na koncert znanych artystów. Bilety do nabycia w Księgarni Neumana.

Czytelników „Słowa Kujawskiego” prosimy o nadsyłanie korespondencji z każdego zakątka z opisem wszystkiego, co się tam dzieje, nie pomijając krzywd i nadużyć, przeciwko czemu stawać będziemy z całą stanowczością.

Czwartkowy wielki koncert. Komitet Włocławski L. O. P. i P. P., pragnąc pomnożyć swe fundusze i dać zarazem atrakcję o wysokim poziomie artystycznym, urządza w czwartek dn. 29 maja wielki koncert z udziałem wybitnych sił, cieszących się uznaniem i powodzeniem w stolicy.

Na efektowny program koncertu złożą się utwory Griega, Verdiego, Szopena, Liszta, Wieniawskiego, Szuberta, Karłowicza, Makuszyńskiego i innych. W koncercie przyjmą łaskawie udział: p. L. Kuntowa (skrzypce), p. M. Pohlowa (fortepian), p. A. Rakowiecki (śpiew) i p. W. Rakowiecka (deklamacja).

Nie wątpimy, że cele „Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwigazowej Państwa”, których doniosłość szerokiemi echem ostrości odbiła się na całym obszarze Rzeczypospolitej, znajdują we Włocławku gorące uznanie, i wobec tego sala aktowa gimnazjum Ziemi Kujawskiej w dniu Wielkiego Koncertu będzie przepelniona.

Likwidacja Wielkiej Loterii Fantowej. Z powodu likwidacji i regulowania rachunków Loterii; Komitet upraszam Sz. pań. o zgłoszenie się po fanty, lub z rachunkami, włącznie do poniedziałku 26 b. m. godz. 12 koszar Artylerji. Komitet.

Konferencja z rodzicami. W niedzielę dnia 25-go maja rb. zaraz po nabożeństwie szkolnem, t. j. o godzinie 10 i pół rano, odbędzie się w lokalu gimnazjum im. Długosza konferencja grona nauczycielskiego z rodzicami i opiekunami uczniów, uczęszczających do Gimnazjum im. Długosza. Ponieważ na konferencji tej poruszone będą bardzo ważne sprawy, związane ze szkołą, uprasza się wszystkich rodziców i opiekunów uczniów o przybycie.

Egzaminy wstępne dla wszystkich klas gimnazjum męskiego imienia J. Długosza we Włocławku rozpoczną się w dniu 23 czerwca r. b. o g. 8 sposobem lekcyjnym i trwać będą

do dnia 28 czerwca b. r. włącznie. Podania o dopuszczenia do egzaminów z załączeniem metryki i świadectwa o szczepieniu ospy należy składać niezwłocznie w kancelarji Gimnazjum codziennie od godziny 8 rano do pierwszej w południe.

Jarmark w Nieszawie. Dnia 27 maja odbędzie się w Nieszawie jarmark, Zjazd będzie bardzo wielki.

Zbierajcie ziola! W dawnych czasach były rośliny jedynymi środkami leczniczymi. Używano ich powszechnie, ceniąc wielką doniosłość wpływów dodatnich na organizm trawiony chorobą, lub wycieńczony nadmiernymi wysiłkami. Zatem bardzo ważnym, a dotychczas zupełnie zaniedbanym zwyczajem jest zbieranie ziół leczniczych. Jakkolwiek całe drogi u nas zasypane są lipami, ogrodziem (dzikim), rowy, pola i łąki pełne są najrozmaitszych ziół leczniczych, jak: rumianku, mięty, tysiączniku krwawniku i wiele, wiele innych, sprowadzamy dotychczas te rzeczy z zagranicy, z okolic, które umieją wykorzystać te tak cenne plody. Jeżeli więc wykorzystamy te skarby naszej ziemi i wyżej wymienione kwiaty i ziola skrzętnie zbierać będziemy, to nietylko zaspokoimy nasze zapotrzebowania i nie będziemy zmuszeni sprowadzać ich za drogie pieniądze z zagranicy, lecz sami możemy jeszcze poważne ilości za granicę wysłać. Zbieranie zaś ziół leczniczych,

czem nawet dzieci pod dozorem starszych zajmować się mogą, jest nie tylko łatwe i przyjemne, gdyż wobec drożyzny, jaka obecnie panuje i te plody będą dobrze opłacane. Nasza zjednoczona Polska w obszernych jej granicach i hojnie uposażona przez naturę, wyposażyla nas w bogactwa naturalne po magnacku. Ale bogactwa te nie dane są na to, aby je deptać, albo jedynie chępcić się nimi, trzeba je ocenić i zużytkować.

Z listów do Redakcji.

Odpowiedź na oszczerstwo.

W „Expressie Kujawskim” z dn. 24 maja r. b. (Nr. 100) ukazał się list do redakcji podpisany inicjałami J. O. w którym jakiś nieobliczalny pepesiak, demagog twierdzi, że ja na jakowymś zebraniu wyraziłem się, że gdy dojdę do władzy w Kasie Chorych to przedewszystkiem usunę pepesowców. O naiwny i nie poczytalny pepesiaczku, jeśli piszesz, a sam na własne uszy nie słyszałeś tego o czem piszesz, a jeszcze gorzej jeśli nie słyszałeś, tylko jako domagog puszczasz kaczkę przedwyborczą, to czynisz szkody — nie chadecji, lecz własnej partji P. P. S. Dowodziłoby to, że pepesiacy w dalszym ciągu jeżdżą na koniku demagogii, a nigdy nie idą drogą prawdy, lecz drogą obłudy i fałszu.

TANI OPAL

na zimę mieć będzie ten, kto kupi węgiel w czasie letnich miesięcy i to węgiel w najlepszym gatunku, który się całkowicie spala (znikoma ilość popiołu) i nie pozostawia masy popiołu, żużli lub niedopałków: **2 korce tego najlepszego węgla zastąpi 3 lub nawet 4 korce węgla z innych i gorszych kopalń.**

Ten dobry i twardy (bez miatu) węgiel otrzymać można z kopalni „HR. RENARD”.

Węgiel z kopalni „Hr. Renard”

SPROWADZA

HURTOWNIA OPALOWA

M. NAPIÓRKOWSKI

WE WŁOCŁAWKU, UL. KALISKA Nr. 17, TELEFON Nr. 209.

Za węgiel „Hr. Renard” Hurtownia Opalowa z kopalni „Hr. Renard” otrzymała szereg liczących podziękowań od poważnych instytucji i osób. Aby otrzymać „Hr. Renard” w czerwcu trzeba już zamawiać w maju.

ŁASKAWE ZAMÓWIENIA NA WĘGIEL

z kopalni „Hr. Renard” z wysyłką w czerwcu PRZYJMUJE

Hurtownia Opalowa

M. NAPIÓRKOWSKI

we Włocławku, ulica Kaliska 17, telefon 209 w godzinach biurowych t. j. od g. 9 rano do g. 6 p. p.

W węgiel z kopalni „Hr. Renard”

zaopatrywane są przez HURTOWNIĘ OPALOWĄ następujące składy detalicznej sprzedaży:

1. St. Lewandowski, ul. Królewiecka Nr. 30.
2. Kooperatywa „OGNIWO” przy fabryce Ferd. Bohm & Co, ul. Toruńska Nr. 7.

Na budowę kościoła św. Stanisława we Włocławku
w czwartek, dnia 29 b. m., w Saskim Ogrodzie
odbędzie się

Fantowa Loteria

oraz

Zabawa Ogrodowa

Fanty ładne, wiele kosztownych, między in.: koza, wiele drobiu, ubranie, krzesło i t. p.
Co trzeci bilet wygrywa.

W urządzeniu loterii, t. j. ciągnięciu biletów, wydawaniu fantów, podobnie jak w roku ubiegłym, porządek zapewniony.

Podczas zabawy odbędzie się koncert chóru i przygrywać będzie orkiestra.
Początek zabawy o godzinie 3-ej po południu.

Szlachetny cel niech zachęci mieszkańców naszego miasta do liczego przybycia na zabawę.

Komitet Budowy Kościoła św. Stanisława we Włocławku.

Konkurs.

Magistrat m. Włocławka ogłasza niniejszym konkurs na stanowisko

Ogrodnika Miejskiego

Od kandydatów wymagane jest wykształcenie zawodowe oraz dłuższa praktyka w większych ogrodach i parkach i znajomość prowadzenia ich a także znajomość prowadzenia szkółek drzewek i krzewów parkowych i planowanie ogrodów. Warunki do omówienia.

Objęcie stanowiska bezzwłoczne, względnie w możliwie najkrótszym czasie.

Oferty z podaniem życiorysu i odpisami świadectw należy składać do dnia 10 czerwca 1924 r. do Magistratu m. Włocławka.

PREZYDENT: (—) KRAUZE.

Włocławek, dnia 22 maja 1924 r.

W końcu zaznaczam, że jeśli oszczerca nie odwoła tego, co napisał, to zostanie pociągnięty do odpowiedzialności sądowej.

Stefan Musiałek.

GOBELIN???

W poniedziałek, dnia 2 czerwca r. b. w sali teatru „Nowości“ odegraną będzie przez Sekcję Dramatyczną Związku Pracowników Bankowych Oddz. we Włocławku, wesoła komedia w 3-aktach Wł. Jastrzębca Zaleskiego p. t. „Gobelin“. Sztuka ta, osnuta na tle życia współczesnego paskarstwa, posiada żywą akcję urozmaiconą mnóstwem sytuacji nadzwyczaj komicznych i jest zapożyczoną z repertuaru teatrów warszawskich, w których utrzymywała się w ciągu dłuższego czasu. Reżyserję tej interesującej nowości objął pan K. Rogalski, a udział w niej biorą najlepsi miejscowi amatorzy z p. p. Sturgólewską i Kowalewską na czele. Jeżeli dodamy, że w przerwach koncertować będzie orkiestra 14 p.p. pod dyr. p. Witmana, i że połowa dochodu przeznaczona jest na Ligę Obrony Powietrznej Państwa, to nie wątpimy, że powodzenie tego interesującego przedstawienia jest zapewnione.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego działu A. sądu okręgowego we Włocławku w dn. 21 maja 1924 r. wciągnięto następującą firmę: 1952 „Eljasz Zylberg“ handel zbożem z siedzibą w Krośniewicach, Rynek. Przedsiębiorstwo egzystuje od 1921 r. Właśc. „Eljasz Zylberg“, zam. tamże.

Malarz kościelny

przyjmuje wszelkie roboty w zakresie malarstwa wchodzące po cenach umiarkowanych—poleca się Sz. Obywatelom i Wieleb. Duchowieństwu.

F. SZYMCZYŃSKI
Chodecz, ul. Wspólna 7.

Poszukuje zaraz

pierwszorzędnego, dobrze zaprowadzonego

przedstawiciela

(firmę) dla sprzedaży naszych w całym świecie znanych produktów. Ogromne powodzenie naszych produktów gwarantuje naszym przedstawicielom dobry zysk. Oferty z podaniem referencji nadsyłać należy do firm

HERMANN THOMAS

Topuń, Nowy Rynek.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego działu A. sądu okręgowego we Włocławku w dn. 21 maja 1924 r. wciągnięto następującą firmę pod Nr. 1951 „Frajdla Dawidowicz“ detaliczna sprzedaż wódek i towarów kolonialnych z siedzibą we Włocławku ul. Królewiecka 34. Przedsiębiorstwo egzystuje od 1922. Właśc. Frajdla Dawidowicz wdowa, zam. tamże.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego Działu A. sądu okręgowego we Włocławku w dn. 21 maja 1924 r. wciągnięto następującą firmę pod Nr. 1959 „Salomon Elenberg“ pośrednictwo handlowe z siedzibą we Włocławku, ul. Plac Dąbrowskiego 16. Właśc. Salomon Elenberg, zam. tamże.

Państwowe Seminarjum Nauczycielskie męskie w Nieszawie na Kujawach.

Seminarjum jest szkołą średnią dającą przygotowanie ogólne w zakresie gimnazjum realnego, a nadto przygotowanie specjalne do zawodu nauczycielskiego w szkołach powszechnych.

Nauka trwa 5 lat. Na kurs I przyjmowani są kandydaci mający co najmniej lat 14, którzy ukończyli 4 klasy gimnazjalne lub 7 klas szkoły powszechnej. Przy Zakładzie istnieje bursz, do której przyjmowani są uczniowie wykazujący dobre postępy i wzorowe sprawowanie. Za bursę pobiera się tylko zwrot kosztu utrzymania. Nauka w Seminarjum jest bezpłatna. Wielu uczniom udzielane są stypendja.

Seminarjum kładzie nacisk na wyrobienie poczucia obywatelskiego, samodzielności charakteru i umiejętności samokształcenia. Uczniowie Seminarjum mają swój samorząd szkolny, prowadzą kółka samokształcenia, kasę pożyczkową, pismo i kooperatywę.

Egzamina na I, II i III kurs odbędą się w terminie przedwakacyjnym, rozpoczną się dnia 23 czerwca b. r. o godz. 9-ej rano i trwać będą do dnia 28 czerwca r. b.

Kandydaci, pragnący zamieszkać podczas egzaminów w bursie, obowiązani są przywieźć z sobą pościel oraz nakrycie stołowe.

W tym samym terminie odbędzie się egzamin do

Państwowej Preparandy Nauczycielskiej w Nieszawie.

Podania składać należy do Dyrekcji Seminarjum Nauczycielskiego w Nieszawie ul. 3-go Maja

Podaje się do wiadomości, że dn. 3 czerwca r. b. o godz. 9-ej rano na probostwie w Lubrańcu na rzecz Kościoła miejscowego odbędzie się przez licytację

sprzedaż kilkuset butelek wina i kilkuset butelek miodu

przechowanych dotąd około 30 lat w podziemiach kościelnych z testamentu ś. p. ks. Bromirskiego, ówczesnego proboszcza Lubrańckiego.

Do licytacji mogą przystąpić tylko chrześcijanie.

Komitet Sprzedaży

Egzamina wstępne w gimnazjum p. J. Steinbokówny we Włocławku.

W gimnazjum p. J. Steinbokówny egzamina wstępne odbywać się będą systemem lekcyjnym dn. 16, 17, 18 i 20 czerwca w godzinach szkolnych—od 8 rano do 1 i pół po południu.

Kandydatki winny do dn. 16 czerwca włącznie złożyć w kancelarii szkoły metrykę i świadectwo powtórnego szczepienia ospy.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego działu A. sądu okręgowego we Włocławku w dn. 21 maja 1924 r. przy firmie „Przemysław Kowalewski“ wpisano co następuje: Firma brzmieć będzie: „Bohdan Kowalewski i Ska właściciel Przemysław Kowalewski“. Sprzedaż szkła, porcelany i galanterji żelaznej z siedzibą we Włocławku, ul. 3 Maja 31. Przedsiębiorstwo egzystuje od 1894 roku. Właśc. Przemysław Kowalewski, kupiec, zamieszkały we Włocławku, ul. Gęsia 4.

Obwieszczenie.

Do rejestru spółdzielni sądu okręgowego we Włocławku w dn. 21 maja 1924 r. przy firmie: „Spółka Radziejowska w Radziejowie, Spółdzielnia Spożywcza i Manufakturna, z odpowiedzialnością ograniczoną“ wciągnięto co następuje: „Małycz Konstanty ustąpił z zarządu i na jego miejsce powołano Łodzińskiego Antoniego“.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego, działu A. sądu okręgowego we Włocławku w dn. 21 maja 1924 r. wciągnięto jak następuje przy firmie: „B. L. Majerczak“. Wyrokiem Sądu Okręgowego we Włocławku z dnia 15 kwietnia 1924 r. została ogłoszona upadłość Bera-Lejby Majerczaka licząc jako początek upadłości datę 10 kwietnia 1924 r. Sędzią-Komisarzem mianowany został Sędzia Sądu Okręgowego we Włocławku — W. Łaszkie-

wicz; a kuratorem, a następnie syndykiem tymczasowym adwokat A. Wawrzyniecki.

OGŁOSZENIA DROBNE.

Adamski Feliks b. felczer szpitala S-go Łazarza. Przyjmuje od 9 rano do 8 wieczór Brzeska № 13.

Do pomocy pani domu i reperatury potrzebna osoba spokojna, cicha, skromnych wymagań. Adr. Kilińskiego 8. m. 5.

Dom murowany z oficyną w tym 2 pokoje z kuchnią wolne od 1 lipca r. b. w śródmieściu do sprzedania. Można też nabyć połowę. Wiadomość ul. Przedmiejska № 12 w restrucji.

Lodówka, garnitur mebli pluszowych do sprzedania. Kilińskiego 12 miesz. 4.

Mieko siadłe na poręce w ogrodzie miejskim każdego dnia popołudniu.

Magazyn mód L. Urbańskiej poleca duży wybór kapeluszy damskich. Ul. Kilińskiego 12.

Płac śródmieściu sprzedam zaraz. Wiadomość: Szkoła 6 I piętro front od 3—5.

Poszukuje posady do ukończenia praktyki rolnej w majątku mogą przedstawić chlubne świadectwa. Łaskawe zgłoszenia: maj. Bogucin skrz. poczt. 57 dla S. S.

Słodziny znakomite, najtańszą paszę dla krów i trzody (25 groszy za 10 kg.), sprzedaje browar we Włocławku ul. Łęgska 28, telefon 30.

Ogród dochodowy owocowo-warzywny 5¼ morgowy 700 drzew owocowych najlepszych gatunków, dom mieszkalny, budynki gospodarcze w Aleksandrowie Kuj. do sprzedania. Pośrednicy wyłączeni. Wiadomość Włocławek ul. Kilińskiego 10, stróż wskaże.

Okazyjnie do sprzedania przy ul. Żytniej № 64, 3 morgi ziemi, w tym jedna morga łąki. Wszystko obsiane. Wiadomość S. Taube Piekarska 70.

Wyżet rasy niemieckiej, sześć miesięcy. Do sprzedania. Wiadomość: Płocka 105.

Zegarmistrz Andrzej Krawczyk wykonywa roboty solidnie i tanio. Ul. 3-go maja № 14 m. 4 II piętro.

100 tysięcy czerwonej cegły do sprzedania. Wiadomość fabryka skrzyń, Stodólna 72.

Praktyczny Poradnik Leczenia Owiec

przez lek. wet. Z. Olszańskiego.

Do nabycia:

w Księg. Powszechnej, ul. Brzeska 4.